

Sygn. akt V U 987/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant p.o. stażysty Patrycja Kinder

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2017 r. w Kaliszu

odwołania H. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 8 września 2017 r. Nr (...)

w sprawie H. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 8 września 2017 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej H. S. prawo do emerytury poczynając od dnia (...).

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 września 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił H. S. prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach albowiem odwołująca nie osiągnęła wymaganego okresu takiej pracy. Tym samym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawczyni do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w T. w latach 1978 – 80, gdzie odwołująca pobierała naukę w Szkole Przemysłowej i wykonywała pracę w celu przygotowania zawodowego na stanowisku uczeń tkacz.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła H. S. wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury przy zaliczeniu pracy w Zakładach (...) S.A. w T. w latach 1978 – 80 jako okresu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje:

Odwołująca H. S. urodzona dnia (...) w okresie 1 września 1978 r. – 14 maja 1980 r. pobierała naukę w Szkole (...) S.A. w T.. W tym czasie wykonywała pracę jako uczeń – tkacz. Praca ta była wykonywana przez odwołującą podczas zajęć praktycznych w wymiarze 3 dni w tygodniu.

dowód: zeznania odwołującej, świadectwo pracy k. 318 akt rentowych odwołującej

Odwołująca w okresie od 15 maja 1980 r. do 4 czerwca 1999 r. pracowała w Fabryce (...) w K. na stanowisku tkacza, snowacza, znakowacza tkanin oraz brakarza. Okres od 1 lipca 1980 r. do 19 kwietnia 1995 r. po odliczeniu zasiłków chorobowych został przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczony odwołującej do pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat i 29 dni.

/bezsporne/

Odwołująca pierwsze dziecko urodziła w 26 listopada 1994 r. Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego, z którego korzystała w dniach 26 listopada 1994 r. – 19 kwietnia 1995 r., złożyła wniosek o urlop wychowawczy, który to urlop otrzymała od dnia 20 kwietnia 1995 r. do 19 kwietnia 1998 r. W trakcie tego urlopu w dniu 14 lutego 1996 r. odwołująca urodziła drugie dziecko, w związku z czym w dniach od 14 lutego 1996 r. do dnia 4 czerwca 1996 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego z prawem do zasiłku macierzyńskiego. Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego na to dziecko, z uwagi na złożony wniosek otrzymała urlop wychowawczy od dnia 5 czerwca 1996 r. do dnia 4 czerwca 1999 r., po zakończeniu którego pracodawca wypowiedział jej umowę o pracę.

dowód: zeznania odwołującej, wniosek odwołującej o ustalenie kapitału początkowego

Odwołująca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym 20 lat 4 miesiące i 2 dni. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/ bezsporne /

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z przepisem 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12. 1998 r. o emeryturach i rentach ... / Dz. U. nr 162 poz.1118 z póź. zm. / ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącymi pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ustawy.

Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1949 r. w myśl uregulowania zawartego w przepisie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy mogą nabyć prawo do emerytury na powyższych warunkach po osiągnięciu wieku określonego w art.32 ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęły:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący

co najmniej 15 lat oraz

- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący w przypadku mężczyzn co najmniej 25 lat.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym wyżej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z przepisem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach ... /Dz. U. nr 8 poz. 43 z póź. zm. / za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami składkowymi, okresami nieskładkowymi oraz ewentualnie okresami uzupełniającymi / okresy ubezpieczenia rolniczego, okresy pracy w gospodarstwie rolnym /. W myśl § 4 ust.1 cytowanego rozporządzenia pracownik, który stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace

w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy z całego okresu zatrudnienia w fabryce (...) odmówił jedynie okresów za które odwołująca uzyskała zasiłek chorobowy, zasiłek macierzyński i okresów za które pobierała zasiłek wychowawczy. Odnośnie tego ostatniego świadczenia utrwalony w orzecznictwie jest pogląd, że okres pobierania zasiłku wychowawczego nie podlega wliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok SN z dnia 23 kwietnia 2013 r., I UK 561/12, LEX nr 1324260). Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę w pełni podziela powyższy pogląd.

Odmienne należy ocenić okresy pobierania pozostałych zasiłków w aspekcie możliwości zaliczenia takich okresów do okresów pracy w warunkach szczególnych. Sposób uregulowania warunków prowadzących do uzyskania prawa do emerytury w treści art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wskazuje na badanie zachowania tych warunków na dzień 1 stycznia 1999 r., a jedynie wiek osoby ubiegającej się o emeryturę oceniany jest na datę złożenia wniosku. To oznacza, iż zaliczenie pracy w warunkach szczególnych odbywa się według stanu prawnego istniejącego w dniu 1 stycznia 1999 r. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09, OSNAP 2011, nr 19-20, poz. 260). Inaczej mówiąc, skoro ubezpieczony na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadał wymagany do uzyskania prawa do emerytury w wieku obniżonym ogólny staż ubezpieczeniowy (okres składkowy i nieskładkowy) w wymiarze co najmniej 20 lat oraz minimalny wymagany co najmniej 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nie spełniał jedynie warunku wieku, to okres pracy w warunkach szczególnych musiał być rozumiany w sposób, jaki był ukształtowany przed wprowadzeniem ust. 1a pkt 1 do treści art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż wymaga tego zasada ochrony ekspektatywy prawa do emerytury.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2014 r. Sygn. I UK 51/14 do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach może być zaliczony jedynie okres niewykonywania pracy, za który pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (co wyłącza zaliczenie urlopu wychowawczego, por. wyrok SN z dnia 23 kwietnia 2013 r., I UK 561/12, LEX nr 1324260). Okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odnosi się do okresu faktycznego wykonywania takiej pracy, z pominięciem okresów wyłącznie formalnego pozostawania w zatrudnieniu, w których pracownik - zgodnie z treścią łączącego go z pracodawcą stosunku pracy - zajmuje stanowisko, z którym łączy się wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, lecz w rzeczywistości pracy tej nie wykonuje, a tym samym nie jest narażony na uciążliwość związaną z warunkami lub charakterem pracy. Wyjątek pozwalający na zaliczenie okresów niewykonywania pracy do okresu pracy w szczególnych warunkach obejmuje tylko okres pobierania wynagrodzenia i świadczeń z ubezpieczenia społecznego związanych z chorobą i macierzyństwem.

W uchwale z 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03, Sąd Najwyższy uznał, że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 z późn. zm.). W następstwie tej uchwały doszło do zmiany pierwotnego brzmienia art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez dodanie od 1 lipca 2004 r. ust. 1a, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się:

1) okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;

2) okresów, w których na mocy szczególnych przepisów pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego.

Mając wzgląd na powyższe, a także z uwagi na zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd stwierdza, iż odwołująca legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych. Oceniany przez ZUS okres pracy w Fabryce (...) w K., w którym odwołująca wykonywała pracę na stanowisku tkacza, snowacza, znakowacza tkanin oraz brakarza, gdzie wykonywane prace były uznane za pracę w warunkach szczególnych wymienione w wykazie przy zaliczeniu okresu pobieranych zasiłków, wyniósł 14 lat 9 miesięcy i 19 dni. Prace wykonywane przez H. S. zostały ujęte w wykazie A dział VII poz. 4 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach ... /Dz. U. nr 8 poz. 43 z póź. zm. / . Jak również prace te zostały ujęte w zarządzeniu Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego w wykazie A dział VII poz. 4 pkt 1, 2, 7 oraz 46.

Uznany przez ZUS jest to, że prace takie odwołująca wykonywała codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 19 kwietnia 1995 r. Po czym od dnia 20 kwietnia 1995 r. przebywała na urlopie wychowawczym. W dniu 14 lutego 1996 r. odwołująca urodziła drugie dziecko i w dniach od 14 lutego 1996 r. do 4 czerwca 1996 r. pobierała zasiłek macierzyński. Zasiłek macierzyński pobierała więc przez okres 3 miesięcy i 20 dni. Powyższy okres zdaniem Sądu powinien być także zaliczony przez organ rentowy do okresu wliczonego do stażu pracy w warunkach szczególnych. Powyższe stanowi o łącznym ponad 15-letnim (15 lat 1 miesiąc i 9 dni) okresie pracy w warunkach szczególnych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, wskazuje jednoznacznie, iż odwołująca legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych albowiem legitymuje się okresem takiej pracy, wynoszącym ponad 15 lat. Okres ten nie podlegał więc zmniejszeniu o okresy nieświadczenia pracy, za które odwołująca zachowała prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Uwzględniając powyższą ocenę należało uznać, że okresy pobierania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w okresach zatrudnienia w szczególnych warunkach wpłynęły na omawiany staż pracy w warunkach szczególnych.

W tych warunkach bezprzedmiotowe było prowadzenia postępowania dowodowego na istnienie innego okresu pracy w warunkach szczególnych w okresie 1 września 1978 r. – 14 maja 1980 r. podczas pobierania nauki zawodu w Szkole (...) S.A. w T., skoro badany okres w rozmiarze czasowym wynosi 15 lat.

Poza sporem pozostawało spełnienie przez odwołującą pozostałych warunków koniecznych do przyznania emerytury. Odwołująca legitymowała się ponad 20 – letnim okresem ubezpieczenia i miała ukończony 55-ty rok życia. Nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie jak w sentencji.